

ILLUSTRATIE CYPRIAN KOSCIELNIAK

LEZERSBRIEVEN

Leer scholieren wat de lokale politiek doet

Ik ben scholier in mijn eindexamenjaar op het vwo, en daarnaast bestuursvoorzitter van een stichting die zich inzet voor politieke participatie. Een prachtige rol, waar ik iedere dag met veel overtuiging en plezier aan werk. Voor mijn werk spreek ik veel met ambtenaren, politici en beleidsmakers en de vraag die overal speelt is simpel: hoe zorgen we ervoor dat meer jongeren gaan stemmen bij de aankomende gemeenteraadsverkiezingen? De opkomst onder jongeren bij lokale verkiezingen is namelijk schrijnend laag. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 stemde volgens cijfers van het CBS en Ipsos landelijk slechts ongeveer 35 procent van de 18- tot 24-jarigen; in grote steden in de Randstad was dit vaak minder dan 30 procent. Van de praktisch opgeleiden van alle leeftijden stemde minder dan 40 procent. De zorgen over de opkomst zijn dan ook terecht. Er wordt veel geld uitgegeven aan goedbedoelde, gelikte campagnes om jongeren naar de stembus te krijgen, en het effect blijft uit. Mijn broertje zit op het vmbo-kader in de randstad. Net als alle scholieren in

Nederland krijgt hij maatschappijleer en burgerschap. Maar voor hem bestaat dat vak grotendeels uit het opzoeken en uit het hoofd leren van moeilijke begrippen over politieke stromingen die hem niets zeggen. Als hij die kan reproduceren, krijgt hij een voldoende. Jongeren leren in hun schooltijd nauwelijks hoe zij lokaal invloed kunnen uitoefenen, en dat is problematisch; het Sociaal en Cultureel Planbureau laat in meerdere onderzoeken zien dat praktisch opgeleiden zich structureel minder gehoord voelen door de politiek en significant minder vertrouwen hebben in politieke instituties. Zo leren we jongeren niet wat politiek is. We leren ze hooguit dat politiek iets abstracts is dat ver van hun bed staat en vooral draait om moeilijke woorden. Terwijl politiek juist ongelooflijk concreet is. Als ik voor een schoolklas sta, van welk niveau dan ook, en ik begin te vertellen waar de politiek daadwerkelijk over gaat, dan vallen de kwartjes. Dat de gemeente gaat over die veilige fietsroute naar het uitgaan. Over die gevaarlijke weg waar ze bijna zijn aangereden en enorm van geschrokken zijn. Over

de bus die altijd te laat komt, of juist die ene bus die ervoor zorgt dat ze sneller op school zijn. Over een betaalbaar sportabonnement voor praktisch opgeleiden. Onderzoek van ProDemos en de Onderwijsraad laat zien dat jongeren meer politieke interesse ontwikkelen en participeren wanneer politiek wordt verbonden aan hun directe leefwereld. Ik geloof er dan ook niets van dat jongeren geen interesse hebben in politiek, of dat politiek alleen nog maar leeft onder een kleine, hoogopgeleide groep. Alle jongeren hebben interesse in politiek zodra ze begrijpen waar het écht over gaat en zodra ze voelen dat hun stem daadwerkelijk verschil kan maken. De uitdaging is niet om jongeren te overtuigen dat ze moeten stemmen, maar dat jongeren herkennen waar politiek over gaat en daadwerkelijk ervaren dat hun mening ertoe doet. Dat vraagt om een politiek en een onderwijspraktijk die jongeren serieus neemt, hen betreft bij lokale besluitvorming en ruimte geeft om hun stem te laten horen. Pas wanneer jongeren zien dat hun ervaringen worden meegenomen, wordt stemmen een vanzelf-

sprekende stap.

Wie zich zorgen maakt over de opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen, moet daarom niet beginnen bij de volgende campagne, maar bij het klaslokaal en het gemeentehuis en die twee uiteindelijk met elkaar verbinden.

Max Soeters Bestuursvoorzitter Stichting Jong Beslist

RUTTE

Bevorder de internationale rechtsorde

Nee, Rutte is niet zo dom als Eva Peek hem heeft afgeschilderd in haar column Spelen dat er een rechtsorde is (7/3). Rutte weet anders goed dat je volgens artikel 2 lid 4 van het Handvest van de Verenigde Naties niet zomaar een oorlog mag beginnen. Hij weet ook dat er vier Conventies van Genève bestaan, die onder meer bepalen dat je geen meisjesscholen mag bombarderen en niet zonder waarschuwing een oorlogsschip mag torpederen. Maar hij weet ook dat Trump en zijn kornuiten lak hebben aan het internationale recht. De minister van oorlog (tot voor kort minister van defensie) Pete Hegseth heeft luid en duidelijk verkondigd dat hij geen boodschap heeft aan de „stupid rules of engagement”. Het bewind van Trump is hiermee afgedaald tot het niveau van een schurkenstaat. Erkend kan worden dat Rutte zich tegenover Trump in een weinig benijdenswaardige positie bevindt, maar toch behoort hij zijn rug recht te houden en in overeenstemming met artikel 90 van de Nederlandse grondwet de internationale rechtsorde te bevorderen.

Dolph Boddaert Bergen

BENZINEPRIJZEN

Verzacht de bezuinigingen

Sinds een week zijn de prijzen aan de pomp voor benzine en diesel flink gestegen en is het ook aanzienlijk duurder geworden om een nieuw energiecontract af te sluiten. Een groot deel ervan bestaat uit belastingen. Dat betekent dat de overheid automatisch extra inkomsten ontvangt. Tegelijkertijd zijn er forse bezuinigingen voorbereid. Die plannen zijn grotendeels gebaseerd op eerdere berekeningen. Door de oorlog in Iran is de situatie anders geworden. Hogere prijzen dus extra belastinginkomsten. Ik ben geen politicus, geen beleidsmaker, slechts een simpele burger die wel kan rekenen en logisch nadenken dus het lijkt mij verstandig om deze onverwachte inkomsten tijdelijk apart te zetten.

Wanneer de energie- en brandstofprijzen weer terugkeren naar het niveau van vóór de oorlog, kan dat geld gebruikt worden om een deel van de bezuinigingen te schrappen of te verzachten.

Logisch toch?

Ilona Dekker Nieuwegein

DOORSCHIJNEND

Seksistisch argument

Marijn de Vries schrijft in haar column (7/2) hoe erg het is als je in doorschijnende (sport)kleding over straat beweegt zonder dat door te hebben, en hoe goed het is als je daar op een vriendelijke, respectvolle manier op wordt gewezen. Zo kun je ervoor proberen te zorgen dat het je niet nog eens gebeurt. Maar ik begrijp niet waarom het minder erg is als de doorschijnende lichaamsdelen vrouwelijk en/of onbehaard zijn. Wat doet dat ertoe? Ik vermoed dat iedereen, met wat voor lichaam dan ook, niet graag onbedoeld in haar of zijn blote kont fietst. Jammer dat dit seksistische argument aan de verder prima column werd toegevoegd.

Mark van de Steeg Saint-Louis, Frankrijk

DOORSCHIJNEND

‘Mooi hè?’

„Niets is schaamtevoller dan sporten met een doorschijnende achterkant”, schrijft Marijn de Vries in haar column (7/3) over een (over)geseksualiseerde Nederlandse samenleving. Natuurlijk, als man of vrouw na toiletgebruik met open gulp respectievelijk opgetrokken rok de publieke ruimte binnenstapt, dan toon je je goed fatsoen om daar even op te wijzen. Het is gênant om er zo bij te lopen. Daar zal de dame of heer je dankbaar voor zijn. Maar een doorschijnende legging is toch wel een heel ander verhaal. Helemaal als het een sportlegging betreft. Het verbergen van onderkleding is allang geen taboe meer in de (sport)mode. Sterker, het maakt er een deel van uit. Het is voor velen de schaamte voorbij. Het voorbeeld van die fatsoenlijke jongen, die Marijn de Vries wijst op haar doorschijnende legging op de fiets, zou bij een andere vrouw zomaar een misschien wel eerder verwachte reactie kunnen geven, zoals ‘mooi, hè?’

Ricky Turpijn Den Haag

IRAN

Poetin spot met Trump

Volgens betrouwbare media levert Rusland inlichtingen aan Iran om

de Amerikaanse strijdkrachten in het Midden-Oosten beter te kunnen bestrijden. President Vladimir Poetin zou daarom medeverantwoordelijk kunnen zijn voor de dood van de eerste Amerikaanse soldaten in dit conflict, dat op 28 februari begon. Er wordt ook gemeld dat de bijna volledige stopzetting van het olietransport door de Straat van Hormuz de Russische olie-export heeft gestimuleerd, waardoor Rusland zijn agressie tegen Oekraïne beter zou kunnen financieren. Bovendien hebben de Verenigde Staten, ondanks de sancties tegen Rusland, India toegestaan om 30 dagen lang Russische olie te kopen.

Hoe kan de Amerikaanse president Donald Trump deze situatie tolereren? Hij zou Rusland op zijn minst moeten straffen door Oekraïne te geven wat het eist: Patriot-raketten om die van zijn aartsvijand te onderscheppen.

Hoewel Rusland en Iran de facto bondgenoten zijn in dit conflict, geldt dat ook voor Oekraïne en de Verenigde Staten. Heeft de Oekraïense president Volodymyr Zelensky zijn ambtgenoot niet hulp aangeboden bij het neutraliseren van Iraanse drones met in Oekraïne geproduceerde wapens? Vorig jaar schudden Trump en Poetin elkaar de hand in Alaska. Vandaag verraadt Poetin Trump door het moorddadige regime van de mullahs te helpen zijn soldaten te doden. Trump mag niet langer aarzelen om zijn kant te kiezen: Oekraïne.

Sylvio Le Blanc Quebec, Canada

HOP

Dempt de geslachtsdrift

Interessant verhaal over de hop in het bier van Hertog Jan: Hertog Jan heeft niet alleen een ander etiket, maar óók een andere smaak. Althans, dat beweren liefhebbers (7/3). Zouden de liefhebbers het niet leuk vinden om te weten dat hop in de middeleeuwen in het bier werd toegevoegd om de geslachtsdrift van de drinkers te dempen? De abdis Hildegard van Bingen (1098-1179) was de grote pleitbezorgster voor het gebruik van hop in bier, omdat het „De melancholie in de mens vergroot, de ziel zwaarder maakt en de inwendige organen drukt.” Wat er in de context van haar tijd op neer kwam dat hop de vleselijke lusten van mannen zou inperken, zodat vrouwen zich veiliger konden voelen.

Wie weet komt er nog eens een tijd dat er op het etiket staat: „Met extra hop, voor een rustige avond.”

Lisette Thooff Rotterdam